

གདལ། II གདལ། གདལ།

1. *hon. to exist; to be often* ◦ {SPP} *bhaves*
◦ རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱ་གར་ལ་མི་དགལ། There are
no great rivers in India. ▪ ལྷ་ས་པོས་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེ་བསྐྱེམ་པ་ལལ་ཆེར་དུང་འགྲེལ་རྒྱ་རྒྱ་གདལ།
Mahāmudrā meditation by fools is often the
cause of [rebirth as] an animal.

AUX.:

གནས་པར་གདལ་བར་གྱུར་ཅིག ◦ *perform., abil.*
to abide ◦ དེ་དག་ཐམས་ཅད་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔལ་གནས་པར་གདལ་བར་གྱུར་ཅིག May it
be possible for bodhisattvas to abide in all of
these [realms]! {SUS}

COLLOC.:

ཆོད་མར་གདལ། ཆོད་མར་གདལ། ཆོད་མར་
གདལ། ◦ to be authoritative ◦ རལས་པ་ཆེན་པོ་
བྱ་སྟོན་ཞབས་ཀྱི་གསུང་ལལ་ཆེར་ཆོད་མར་གདལ་
བས་༥ Since the works of the great scholar
Bu-dön are for the most part authoritative, ...

ས་ལེར་གདལ། ས་ལེར་གདལ། ས་ལེར་གདལ། ◦
to be revealed ▪ {M150} *uttānatām yāti* ◦ གང་
ཆོ་ཁྱད་ཀྱི་དགོངས་པའི་དཀྱུལ། གཏིང་དང་པ་
རྩལ་མེད་བརྟགས་ན། རྒྱ་མཚོའི་ཟབ་པ་ཉིད་ཀྱང་
ནི། གནག་རྩེས་ལྷ་བྱུང་ས་ལེར་གདལ། The depth
of the ocean is revealed to be like a puddle
when the unfathomable, boundless depth of
your wisdom is understood. {M150}

2. *to be possible; to be known (as); [aux-
iliary verb]* ◦ {BSS} *prajñāyate* ◦ འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ལ་རྩི་ལྟར་ལས་རྟམས་ཆབ་མི་
འཆལ་བར་གདལ། All the compositional factors
being empty, how is it possible that actions do
not disappear? {BSS}

གདལ། II གདལ། གདལ།

to be widespread; to be diffuse

གདས། V གདས། གདས། གདས།

arch. to tell; to explain; to inform ◦ གསུང་

བའི་བྱ་བ་དེ་བསྐྱབས་ཟན་ནས་ཤིན་ཏུ་འཇམ་
པའི་ཆོག་དག་གིས་ནི་འདི་ལྟར་བཀྲིས་ལགས་ཞེས་
གདས་པར་བྱའོ། Having completely accom-
plished that task requested, with very gentle
words, [you] should inform him, saying “it has
be done just so.” {AGP-T}

གཏུ། VI གཏུས། གཏུ། གཏུས།

1. *to attach importance (to); to have admi-
ration (for)* ◦ {MV} *gurutā* ◦ རྟེན་ལ་གཏུ་དང་
སླིང་རྩེ་མེད། ... Attaching importance to [mate-
rial] gain, and lacking compassion, ... {MV}

2. *to boil; to thicken*

གཏུང་། I II གཏུང་། གཏུང་།

to long (for); to yearn (for); to burn with
desire (for) ◦ {Negi} *lālasā; utkanthā* ◦ བྱ་ལ་
གཏུང་བ་འདི་མཛོད་ནས་༥ Having seen this
longing for [her] child, ...

AUX.:

གཏུང་(པར་)བྱེད། ◦ to make warm; to heat up
◦ {KD} *upatāpinah* ◦ མཛོས་མ་ཁྱྱད་གདོང་ལྷ་
བས་ནི། །འདི་ལྟར་གཞན་དག་གཏུང་བྱེད་ལ། O
love, your moon-face, in this way, warms
others. {KD}

གཏུང་། I² V གཏུངས། གཏུང་། གཏུངས།

to torment; to heat; to be tormented; to be
anxious ◦ (√*tap*): {Negi} *ātāpanam*; {MSA}
upatapta; tāpana; {KD} *tāpāya*; {PU} *pīḍa*;
{MSA} *dāha* ◦ དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐལ་མེས་གཏུངས།
Thus, [they] are tormented by the fires of suf-
fering. {BCA} ▪ ལྷས་གཏུང་བ་ tormenting the
body {Gön} ▪ འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ན་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོད་སྟོམ་གྱིས་གཏུངས།
[One] is tormented by the hot parching thirst
of [one's own] karma and afflictions within
the wilderness of cyclic existence. {B2S-V}
▪ བསྐྱུང་བར་གནས་པ་ལ་སོགས་པས་གཏུངས།
They torment themselves by remaining in